

村上春樹

Haruki Murakami

Pirmojo asmens vienaskaita

baltos lankos

Haruki Murakami

Pirmojo asmens vienaskaita

apsakymai

Iš japonų kalbos vertė Gabija Enciūtė

baltos lankos

Senąją beždžionę sutikau nedidelėje japoniškoje smuklėje, kitaip tariant, tradiciniuose nakvynės namuose prie karštųjų versmių kažkur Gunmos prefektūroje. Tai nutiko ne taip jau seniai – prieš penkerius metus. Smuklės pastatas atsidavė provincialia nostalgija, o jei tiksliau – buvo net persikreipęs iš senumo ir aptriušimo. Taip jau susidėliojo aplinkybės, kad tąkart man teko jame nakvoti.

Klajojau vienas. Keliavau be plano, kur akys veda, ir kai vakare išlipau iš traukinio mažame miestelyje prie karštųjų versmių, buvo jau vėlu – gerokai po septintos. Ruduo į pabaigą, dienos trumpos; aplink jau spėjo išsilieti ta specifinė tik kalnų slėniams būdinga giliai mėlyna tamsa. Nuo kalno viršūnės šuorais besileidžiantis šaltas košiantis nakties vėjas šiureno taką nuklojusius didelius – suaugusio žmogaus delno dydžio – sausus lapus.

Apėjau miestelio centrą ieškodamas, kur apsistoti, bet bent kiek save gerbiantys nakvynės namai visi kaip vienas teigė praėjus vakarienės metui nebepriimantys naujų svečių. Mane pavarė penkeri ar šešeri poilsio namai. Galiausiai miestelio pakraštyje, gerokai apleistame kvartale, radau vieną seną

smuklę, kur mane sutiko priimti tik pernaktoti, be papildomo mokesčio už maitinimą. Senais laikais tokią įstaigą būtų tinkamai pavadinę blusų šėrykla, o dabar, matyt, labiau tiktų titulas pigus hostelis; šiaip ar taip, tai buvo vienišas, niūrus pastatas. Tikrai labai sena smuklė, tačiau pernelyg varginga ir apleista, kad galėtum jai priskirti bent kiek antikvarinio žavesio. Sijos ir atramos kai kur nuo senumo buvo keistai persikreipusios; šen bei ten akis badė nevykusių pastangų ši tą mėgėjiškai parestremontuoti rezultatai. Neatrodė, kad ši vieta sėkmingai išgyventų dar bent vieną žemės drebėjimą. Galėjau tik melstis, kad jis neateitų per artimiausias porą dienų.

Vakarienės senojoje smuklėje niekas nesiulė, bet pusryčiai buvo įskaičiuoti į nakvynės kainą – beje, stulbinamai mažą. Prie pat durų buvo įrengta registratūra – primityvus prekystalis ir tiek; už jo įsitaisęs plikas kaip kulnas senukas – nei plaukų, nei antakių – paėmė iš manęs užstatą. Antakiais neįrėmintos jo akys atrodė neįprastai didelės ir žibančios. Ant plokščios pagalvėlės šalia seneliuko snaudė senas didelis rudas katinas – o kaipgi be jo. Matyt, kažkas buvo nutikę vargšelio nosiai, nes šnopavo kur kas garsiau, nei miegantiems katinams įprasta. Jis knarkė neritmiškai, o protarpiais visai nustodavo. Apibendrintai tariant, viskas šioje smuklėje, nuo stogo iki katinino, buvo sena, sunykę ir pairę.

Kambarys, į kurį mane nuvedė senukas, buvo ankštas kaip koks sandėliukas ir labai tamsus, o grindys po tatamiais baugiai girgždėjo. Bet skūstis negalėjau – mintyse priminiau sau, kad reikia džiaugtis, jog apskritai turiu kur nakvoti. Svarbu,

kad radau vietą su stogu virš galvos, kur galėsiu palįsti po šilta antklode.

Visa mano manta tebuvo vienintelis sportinis krepšys. Palikęs jį kambarėlyje, vėl išėjau į miestą (tai nebuvo toks miegamasis, kuriame norėtum pasilikti maloniai pagulinti) ir radęs grikių miltų lakštinių siūlančią užėigą nusipirkau kuklią vakarienę. Daugiau aplink nebuvo jokių veikiančių restoranų ar kavinių. Išgėriau alaus su keliais skirtingų rūšių užkandžiais ir suvalgiau dubenėlį šiltų lakštinių. Šie tikrai nebuvo labai skanūs, o sultinys, kuriame jie plaukiojo, – toli gražu ne toks karštas, kaip norėtusi, bet vėlgi skūstis negaliu: maistas yra maistas, o negardūs lakštiniai – kur kas geriau, nei eiti miegoti tuščiu pilvu. Išėjęs iš užkandinės, panorau nusipirkti dar kokių nors užkandžių ir nedidelį buteliuką viskio, bet niekur neradau iki vėlaus vakaro veikiančios parduotuvės. Po aštuntos tokiuose miesteliuose veikia tik šaudyklos, tad nebeturėdamas ko veikti grįžau į nakvynės namus. Nusimetęs drabužius, įlindau į man paliktą jukatą* ir nupėdinau iki maudyklos pirmame pastato aukšte.

Šioji mane labai maloniai nustebino. Matydamas, koks neprižiūrėtas, vargingas smuklės pastatas ir aplinka, tikėjau si daug blogesnio vaizdo. Baseine garuojantis karštųjų versmių vanduo buvo būdingos ryškiai žalsvos spalvos ir stipriai atsidavė siera (šiais laikais retai bepasitaiko) – vadinasi,

* Tradicinis į chalatą panašus apdaras, lauke dėvimas tik vasarą, o japoniškose smuklėse ir spa viešbučiuose – visus metus. Paprasčiausios jukatos kartais naudojamos ir kaip miego drabužis.

nepraskiestas, tikras mineralinis vanduo. Jis mane sušildė iki pat kaulų čiulpų. Galėjau mirkti, kiek tinkamas, kitų besimaudančių klientų nebuvo (tiesą sakant, nebuvau tikras, ar apskritai, be manęs, nakvynės namuose yra dar bent vienas svečias). Per ilgai sėdint karštame vandenyje pradeda svaigti galva, tad keliskart išlindau šiek tiek atvėsti ir vėl pasinėriau į baseinėlį. „Na ir puiku, kad pakliuvau būtent į šitą vargingą smuklę. Kur kas maloniau, nei nakvoti dideliuose, solidžiuose poilsio namuose ir trintis šonais su triukšmingomis turistų grupėmis“, – pagalvojau.

Man trečiąkart pasinėrus į baseinėlį, sudardėjo stumdomosios stiklinės durys ir iš kiemo į patalpą įžengė beždžionė.

– Atsiprašau, sutrukdysiu, – tarė ji žemu balsu.

Mano smegenys ne iškart sugebėjo priimti ir apdoroti šią informaciją bei sujungti balsą ir vaizdą į viena – visgi beždžionės dažniausiai nekalba (tarsi maža būtų nuostabos jau vien dėl fakto, kad maudykloje pasirodė gyvūnas). Nuo karščio apkvaitusia galva pro kylančius garus kurį laiką spoksojau į pavidalą anapus baseino.

Tuo tarpu beždžionė tyliai užstūmė už savęs duris, sutvarė po maudyklą išstumdytus kibirus ir, išsitraukusi didžiulį termometrą, pamatavo vandens temperatūrą baseinėlyje. Termometro rodmenis patikrino prisimerkusi ir susikaupusi, it mokslininkė, pro mikroskopą apžiūrinėjanti nežinomos rūšies bakteriją.